

Projekt

z dnia 12 grudnia 2023 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA WISŁA**

z dnia 21 grudnia 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej
w Gminie Wisła na lata 2024-2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40), art. 176 pkt. 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 ze zm.),), art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.)

**Rada Miasta Wisła
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Gminny Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w Gminie Wisła na lata 2024-2026”, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Wisła.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2024 r.

Przewodniczący Rady
Miasta Wisła

Janusz Podzorski

Załącznik do uchwały Nr

Rady Miasta Wisła

z dnia 21 grudnia 2023 r.

„Gminny Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w Gminie Wisła na lata 2024-2026”

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY I ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W GMINIE WISŁA
NA LATA 2024-2026**

SPIS TREŚCI

I.	
II.	
III.	
IV.	
V.	
VI. Cel główny i cele szczegółowe	10
VII. Realizacja i sposób finansowania programu 1 1	
VIII. Monitoring programu.	13
IX.	

I. WPROWADZENIE

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w Gminie Wisła na lata 2024-2026 powstał w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program ten jest strategicznym dokumentem Gminy Wisła opracowanym w celu realizowania przez wspólnotę samorządową konstytucyjnej zasady udzielania szczególnej pomocy rodzinie i dziecku.

Rodzina jest pierwszym i fundamentalnym środowiskiem życia dziecka. Mówi się o niej, jako o podstawowej komórce społecznej, w której odbywa się wychowanie oraz opieka nad dzieckiem. Dopóki realizacja funkcji opiekuńczo- wychowawczej przez rodziców przebiega prawidłowo, zapewniając tym samym dziecku ochronę praw i wszechstronny rozwój, wówczas rodzina jest najwłaściwszym miejscem harmonijnego wzrostu młodego człowieka.

Jednym z najważniejszych celów rodziny winna być dbałość, aby warunki socjalno- bytowe i atmosfera wychowawcza, w jakich przebywa dziecko były jak najlepsze. Rola rodziny nie kończy się jednak na tym etapie, ani wówczas gdy dziecko wchodzi w dorosłość i bierze odpowiedzialność za swoje życie. Środowisko rodzinne nieustannie otacza człowieka i jest ono najważniejszym miejscem jego życia i rozwoju. Żadna inna forma nie jest w stanie go zastąpić.

Rodzina ma do spełnienia określone funkcje względem swoich członków, w tym dzieci, oraz społeczeństwa. „Funkcje rodziny to tyle, co wyspecjalizowane oraz permanentne działania i współdziałania członków rodziny, wynikające z bardziej lub mniej uświadomionych sobie przez nich zadań, podejmowanych w ramach wyznaczonych przez obowiązujące normy i wzory, a prowadzące do określonych efektów głównych i pobocznych”[#]

Zdarza się jednak, że w rodzinie występują różne sytuacje wskazujące na niewłaściwe zachowania i postawy rodzicielskie, oraz pewne elementy ukazujące niestosowność różnych sytuacji życia rodzinnego. Jeżeli jednak w życiu codziennym rodziny, sytuacje o zabarwieniu negatywnym nasilają się, a towarzyszyć temu będzie brak więzi emocjonalnych, to wówczas można stwierdzić, że rodzina nie spełnia należycie powierzonych jej funkcji staje się wtedy *rodziną dysfunkcjonalną*, w której występuje brak lub poważny niedostatek w zaspokajaniu potrzeb biologicznych, rozwojowych i uczuciowych, później następuje dezorganizacja całego środowiska wychowawczego, społecznego, a także emocjonalnego i strukturalnego. Rodzina dysfunkcjonalna nie wywiązuje się w pełni z obowiązków wobec własnych dzieci, zaniedbując realizację funkcji, lub też stwarza zagrożenie występowania tego stanu. Nierzadko problemu występujące w rodzinie dysfunkcyjnej są bardzo złożone, a ich wielkość powoduje trudności w wypełnianiu podstawowych funkcji rodziny. W celu zapewnienia odpowiedniego wsparcia konieczne jest podjęcie działań interdyscyplinarnych, tj.:

1. Diagnoza sytuacji rodziny i najbliższego środowiska
2. Analiza przyczyn pojawiających się kryzysów
3. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo- wychowawczych rodziców
4. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej
5. Dążenie do integracji i reintegracji rodziny.

Odpowiednio zaprojektowane instytucjonalne formy wsparcia powinny mieć charakter pomocniczy, tj. uwzględniać zasoby własne rodziny, odbywać się przy jej aktywnym udziale, oraz za jej zgodą. Powyższe oddziaływania pozwolą rodzinom odzyskać poczucie własnej sprawczości i powrócić do prawidłowego wykonywania zadań i funkcji.

Interdyscyplinarną pomoc rodzinom przeżywającym trudności, oraz sytuacje kryzysowe powinny świadczyć lokalne służby i instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, oraz inne podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny. Ich działania powinny opierać się na zasadach wzajemnej współpracy, oraz poszanowania godności wszystkich uczestników działań. Realizacja programu będzie odbywać się za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem, przy wykorzystaniu jej zasobów własnych, oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Podstawy działań ujętych w ramach Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w następujących aktach prawnych:

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, (Dz.U.2023r poz. 1426 ze zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, (Dz.U.2023r, poz.289 ze zm.)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, (tj.Dz.U.2023r, poz.901 ze zm.)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U.2023r, poz. 2151)
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Miasta Wisła w latach 2016r-2025r
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023r., poz.571)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023r., poz. 1939)
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023r., poz. 1923)

III. DIAGNOZA ŚRODOWISKA

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2022 roku objął wsparciem (świadczeniami bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę i źródło finansowania, w tym pracą socjalną) **542 rodziny**, w których żyło **1449 osób**, przy czym z pomocy finansowej i rzeczowej skorzystało **182 rodziny**, w których żyło **354 osób**. Gminę Wisła, według stanu na dzień 31 grudnia 2022r., zamieszkiwało **10 550 osób**. Tym samym należy stwierdzić, iż **13,73%** ogółu mieszkańców gminy zostało objętych pomocą (a 3,36% ogółu mieszkańców w przypadku rodzin korzystających tylko ze wsparcia finansowego i rzeczowego). Beneficjentami pomocy społecznej były głównie osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym.

Poniższe dane wskazują, że dominującymi powodami przyznania pomocy jest: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, następnie ubóstwo i bezrobocie. Analizując dane można też stwierdzić, że wzrasta ilość rodzin z wieloma problemami.

Tabela 1. Powody przyznania pomocy w latach 2020- 2022

Powody przyznania pomocy w roku		2020		2021		2022	
Lp.	Rodzaj sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
1.	Ubóstwo	131	271	112	221	80	149
2.	Sieroctwo	0	0	2	4	0	0
3.	Bezdomność	4	4	7	7	7	7
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	28	126	28	133	28	136
5.	W tym: wielodzietność	15	80	16	90	19	108
6.	Bezrobocie	66	141	55	134	36	81
7.	Niepełnosprawność	109	162	101	159	94	154
8.	Długotrwała lub ciężka choroba	163	247	160	272	152	252
9.	Bezradność w sprawach op.- wych. i prowadzenia gosp. dom.	197	398	190	380	154	310
10.	W tym: rodziny niepełne	25	73	23	65	15	47
11.	Rodziny wielodzietne	14	71	15	85	16	94
12.	Przemoc w rodzinie	2	5	3	11	4	13
13.	Potrzeba ochrony handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0
14.	Alkoholizm	26	56	14	36	7	15
15.	Narkomania	0	0	0	0	0	0
16.	Trudność w przystosowaniu do życia po opuszczeniu ZK	4	7	2	4	3	5
17.	Brak umiejętności przystosowania do życia młodzieży opuszczającej placówki	0	0	0	0	0	0
18.	Trudność integracji – status uchodźcy	0	0	0	0	0	0
19.	Zdarzenie losowe	2	9	0	0	2	7
20.	Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0
21.	Kłęska żywiołowa	0	0	0	0	0	0

Na dzień 30 września 2023r. liczba mieszkańców gminy Wiła, zarejestrowanych jako osoby bezrobotne w Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie, to 245 osób, w tym 115 kobiet. Pracownicy MOPS na bieżąco współpracują z PUP, informując zainteresowanych o ofertach pracy i kierując tam osoby celem zarejestrowania i zwiększenia szansy na zatrudnienie.

MOPS oferuje mieszkańcom naszej gminy możliwość skorzystania z „Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny” upoważniających każdego członka rodziny wielodzietnej do szeregu zniżek oraz dodatkowych uprawnień: możliwość korzystania z katalogu ofert handlowych, kulturalnych i rekreacyjnych. Na dzień 31.12.2022r. wnioski o wydanie Karty złożyło 118 rodzin wielodzietnych i wydano 522 karty.

Dodatkową formę pomocy stanowią świadczenia rodzinne. Łącznie ze świadczeń rodzinnych skorzystało w 2022 roku **341 rodzin, wydanych zostało 472 decyzje**. Jeśli nie zostanie podniesiony próg dochodowy, niższy poziom liczby świadczeniobiorców może się utrzymać również w latach następnych.

Tabela. 2 Powody przyznania pomocy w latach 2020- 2022.

zasiłki rodzinne i dodatki	2020		2021		2022	
	liczba świadcz.	kwota (zł)	liczba świadcz.	kwota (zł)	liczba świadcz.	kwota (zł)
1. zasiłki rodzinne	5 844	658 009,75	4 608	500 931,54	3 400	384 347,37
2. dodatki do zasiłków – z tytułu:	2 855	377 920,11	2 213	267 822,82	1 655	219 312,88
urodzenia dziecka	22	21 252,35	17	17 000,00	8	7 358,14
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	326	123 903,49	195	68 613,39	168	62 087
samotnego wychowywania dziecka	172	26 170,33	96	18 059,64	111	21 929,54
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	351	36 238,91	366	38 657,30	300	32 549,34
rozpoczęcia roku szkolnego	346	32 697,94	248	22 677,78	193	18 916,73
podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania	584	39 249,09	374	21 793,39	209	14 414,78
wychowywania w rodzinie wielodzietnej	1 054	98 408,00	917	81 021,32	666	62 057,35
3. jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia się dziecka	66	66 000,00	59	59 000,00	52	52 000,00
4. świadczenia rodzicielskie	271	251 496,00	217	200 649,00	313	293 919,00
5. zasiłki pielęgnacyjne	2 220	479 070,00	2 204	475 711,00	2 202	475 279,00
6. świadczenia pielęgnacyjne	456	801 742,00	557	1 092 381,00	645	1 357 656,00
7. zasiłek dla opiekuna	17	10 540,00	5	3 100,00	0	0,00
8. spec. zasiłek opiekuńczy	76	46 520,00	12	7 440,00	7	4 340,00
razem (w.1-w.7)	11 805	2 691 297,86	9 875	2 607 035,36	8 274	2 782 514,25

Rodzicielstwo zastępcze jest czasową formą opieki ustanawianej dla dzieci. Jest sprawowane w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców biologicznych. W rodzinach zastępczych umieszcza się dzieci, których rodzice zostali czasowo lub trwale pozbawieni praw rodzicielskich lub gdy władza ta została im ograniczona. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu i po uzyskaniu zgody rodziców zastępczych.

W 2022 roku Gmina Wisła, w związku z realizacją powyższego zadania, współfinansowała pobyt 2 dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej, ponosząc wydatki na poziomie **5 050,92 zł**. W roku ubiegłym, porównaniu do 2021 roku, znacząco zmalały, co wynika z okresu czasu pobytu małoletnich w pieczy.

Opierając się na założeniach ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej w naszej Gminie z dniem 22.10.2012r roku powołano instytucję asystenta rodziny. Aktualnie taką rolę pełni 1 osoba z wykształceniem wyższym, pedagogika opiekuńczo-wychowawcza. Obecnie wsparciem asystenta objętych jest 15 rodzin (dwie rodziny – monitoring), w tym 33 dzieci. Rola asystenta rodziny zaczyna się już na etapie profilaktyki i polega na aktywnym wspieraniu rodziny. Zadaniem asystentów jest kompleksowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnym dysfunkcjami. Asystent reaguje na sygnały wskazujące na powstawanie w rodzinie problemów związanych z jej prawidłowym funkcjonowaniem. Wspiera je w przezwyciężaniu trudności związanych z opieką i wychowaniem małoletnich dzieci. Wsparcie Asystenta ułatwia rodzicom wypełnianie ról społecznych aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczania dzieci poza rodziną w placówkach lub rodzinach zastępczych. Jeśli dzieci znajdują się pod pieczą zastępczą, rolą asystenta będą działania na rzecz ich jak najszybszego powrotu do rodziny.

IV. ORGANIZACJA WSPIERANIA RODZINY

Pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizację pieczy zastępczej określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa dokonuje podziału kompetencji, zadań i działań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej. Podział ten przedstawia poniższa tabela:

Gmina	Powiat	Samorząd Województwa
Profilaktyka - rodziny	wspieranie	Pieczą zastępczą rodzinną i instytucjonalną Usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków i Adopcja
Asystent rodziny Placówki wsparcia Rodziny wspierające Inne podmioty lub instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny	rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka, Placówki opiekuńczo – wychowawcze Usamodzielnienie Organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej),	Ośrodek adopcyjny Regionalna placówka opiekuńczo – terapeutyczna Interwencyjny ośrodek preadopcyjny

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny i pieczy zastępczej na lata 2024-2026 jest utworzenie spójnego, scentralizowanego systemu wsparcia dzieci oraz wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale również na całej rodzinie jako podstawowej komórce społecznej, przede wszystkim w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

W myśl Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 09 czerwca 2011 r. art.176, zadania gminy w tym zakresie to min.:

1. Opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny
2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.

3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną, przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez:

a. zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,

b. organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,

c. prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

4. Finansowanie:

a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny

b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 pomoc rodziny wspierającej ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające

5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym

6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny;

7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

W sytuacji umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, w pierwszym roku jego pobytu w pieczy zastępczej,

- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, w drugim roku jego pobytu w pieczy zastępczej,

- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, w trzecim roku jego pobytu w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi wydatki w następującej wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

- 50% w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Istotną zmianą jest dodany pkt 11a w ust. 1 w art. 15, który wejdzie w życie z dn. 15.02.2024 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 818), mówiący: udzielanie wsparcia dziecku przez towarzyszenie mu podczas posiedzenia albo rozprawy z jego udziałem, o których mowa w art. 76a § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, z późn. zm.3) oraz: dodany ust. 5 w art. 17 wejdzie w życie z dn. 15.02.2024 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 818), mówiący: Podmiot, o którym mowa w ust. 1, na wezwanie sądu, o którym mowa w art. 76a § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, przekazuje niezwłocznie listę asystentów rodziny wraz z danymi kontaktowymi.

Nowelizacja kodeksu postępowania karnego zakłada, że sąd będzie mógł wyznaczyć asystenta rodziny do uczestniczenia w posiedzeniu lub rozprawie z udziałem osoby nieletniej oskarżonej o popełnienie czynu zabronionego. Może to zrobić w sytuacji, gdy ze względu na dobro dziecka nie jest wskazane, by towarzyszył mu rodzic lub inna osoba dorosła, pod pieczę której ono pozostaje. Wyboru asystenta sąd dokona spośród osób znajdujących się na wykazie przekazanym mu przez MOPS.

V. ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami działań ujętych w Programie są rodziny zamieszkałe na terenie gminy Wisła wychowujące dzieci i przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej, których same nie mogą pokonać, a także rodziny, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej i wyrażają chęć współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dzieckiem i jego powrotu do domu rodzinnego. Odbiorcami programu są również rodziny, w których wychowuje się dziecko, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

W szczególności Program jest skierowany do:

- rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i niezaradnych życiowo,
- rodzin żyjących w niedostatku materialnym, w tym bezrobotnych,
- rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą,
- rodzin z dziećmi zagrożonymi niedostatkiem społecznym.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej dlatego tak ważny jest rozwój zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

VI. CELE PROGRAMU

1. CEL GŁÓWNY:

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w szczególności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobieganie dysfunkcjonalności rodzin.

2. CELE SZCZEGÓŁOWE:

- 1) Zapewnienie wsparcia rodzinom biologicznym we właściwym pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec swoich dzieci.
- 2) Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych jak i rodzinie, w której u dziecka zdiagnozowano ciężkie nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wsparcia i pomocy asystenta rodziny.
- 3) Umożliwienie powrotu dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.

- 4) Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji zawodowych szeroko rozumianej kadry pomocy społecznej ukierunkowanej na pomoc dziecku i rodzinie.
- 5) Zabezpieczanie podstawowych potrzeb bytowych rodzin z dziećmi.
- 6) Diagnoza i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin z dziećmi w celu poprawy jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.

VII. REALIZACJA I SPOSÓB FINANSOWANIA

Realizatorzy programu

Założenia Programu w gminie Wiśla powinny realizować podmioty, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania rodzin przeżywających trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz podmioty lub osoby specjalizujące się bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną. Koordynatorem Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśle realizujący go przy współpracy z:

1. Podmiotami publicznymi:

Urząd Miasta w Wiśle;

Placówki oświatowe - MZEAS;

Placówki Służby Zdrowia;

Komenda Policji w Wiśle;

Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiśle ;

Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej;

Zespół kuratorski (kuratorzy społeczni i zawodowi) SR Cieszyn

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie;

Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie;

Sąd Rejonowy w Cieszynie

2. Podmiotami niepublicznymi:

Organizacje pozarządowe;

Kościóły i związki wyznaniowe z terenu gminy Wiśla;

Lokalne media

Lp.	Nazwa zadania	Czas realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźnik realizacji	Źródło finansowania
1	Zatrudnienie asystenta rodziny zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.	2024-2026	MOPS	Liczba zatrudnionych asystentów. Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta rodziny	Środki własne, Środki zewnętrzne
2	Zatrudnienie asystenta do uczestniczenia w posiedzeniu lub rozprawie z udziałem osoby nieletniej	2024-2026	MOPS	Liczba zatrudnionych asystentów, liczba osób nieletnich korzystających ze wsparcia	Środki własne, środki zewnętrzne
3	Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/rodzin dysfunkcyjnych oraz	2024-2026	MOPS	Przyczyny udzielania pomocy. Liczba przeprowadzonych	Środki własne środki zewnętrzne

	analiza zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o pomoc.			wywiadów środowiskowych.	
4	Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, stowarzyszeniami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych.	2024-2026	MOPS, Urząd Miasta, Policja, Kuratorzy	Liczba i rodzaj działań. Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne
5	Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień, terapii dla osób stosujących i doznających przemocy domowej	2024-2026	MOPS, Zespół Interdyscyplinarny, KRPA	Liczba osób, które podjęły terapię. Liczba założonych Niebieskich Kart. Liczba osób, które ukończyły terapię	Środki własne, Środki zewnętrzne
6	Objęcie pomocą, w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” , wszystkie potrzebujące dzieci	2024-2026	MOPS	Liczba dzieci korzystających z posiłków	Środki własne, Środki zewnętrzne
7	Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów	2024-2026	MOPS, Placówki oświatowe, Urząd Miasta	Liczba dzieci objęta wsparciem	Środki własne, środki zewnętrzne
8	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	2024-2026	NZO Dziechcinka MOPS	Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem	Bez ponoszenia kosztów
9	Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	2024-2026	MOPS, Urząd Miasta	Liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach. Wysokość Środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówkach.	Środki własne
10	Udział pracowników socjalnych i asystenta rodziny w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną.	2024-2026	MOPS, Asystent rodziny	Liczba szkoleń i konferencji.	Środki własne, środki zewnętrzne
11	Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	2024-2026	KRPA, PCPR, MOPS Kuratorium Oświaty	Liczba zorganizowanych form wypoczynku. Ilość uczestników wypoczynku.	Środki własne, środki zewnętrzne

12	Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin zgodnie z ustawą z 4 listopada 2016r o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	2024-2026	MOPS	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	Środki własne, Środki zewnętrzne
----	--	-----------	------	--	-------------------------------------

Źródło finansowania

Finansowanie 3-letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026 odbywać się będzie w ramach środków budżetu gminy Wiśła, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

VIII. MONITORING

Program będzie koordynowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśle. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych. Monitoring realizacji Programu będzie się opierał przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu informacji w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, jako koordynatora Programu i jednocześnie instytucję wiodącą przy jego realizacji. Dodatkowo pozyskiwane będą informacje od innych instytucji i podmiotów w zakresie wskazanym w Programie. Rezultatem monitoringu będzie sprawozdanie roczne przygotowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśle w pierwszym kwartale następującego po sobie roku, składane Burmistrzowi Miasta Wiśła. Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację. Rezultatem monitoringu będą sprawozdania roczne, o których mowa w art. 179 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

IX. PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej opracowany został dla potrzeb lokalnej społeczności i realizowany będzie w latach 2024-2026 na terenie Gminy Wiśła. Zakres wyznaczonych celów i zadań powstał w oparciu o zasoby instytucjonalne, analizę programów z lat poprzednich oraz ocenę niezbędnych danych. MOPS skupia swoje działania na rodzinach zagrożonych wykluczeniem społecznym, niewydolnych wychowawczo, w których rodzice nie wypełniają swoich zadań, a prawidłowy rozwój dzieci jest zagrożony. Doświadczenia pracowników pomocy społecznej wskazują, że środowiska objęte programem borykają się z problemami natury finansowej oraz problemami związanymi z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Wyzwaniem dla tutaj Ośrodka jest wspomaganie rodzin niewydolnych, w których błędy wychowawcze przekazywane są z pokolenia na pokolenie, a środowisko nie dostarcza przykładów "dobrego rodzicielstwa". Z uwagi na nieustające zmiany zachodzące w środowisku społecznym, niezbędnym jest ciągle poszukiwanie nowych koncepcji i rozwiązań, jak również powiększanie grona podmiotów współpracujących na rzecz przywrócenia rodzinie zdolności do wypełniania swoich obowiązków. Należy także podkreślić, że celem ostatecznym zawsze będzie zapewnienie prawidłowo funkcjonującego środowiska dla bezpieczeństwa i dobra dziecka. Zmianie ulegać będą jedynie techniki, metody i koncepcje wykorzystywane do pracy z rodziną.